

Emne nr. 85

TRADISJONER, TRO OG SEGNER OMKRING JEGER OG JAKTDYR

1. Ble det fortalt om ”uskrevne” jaktlover, for eksempel ikke å drepe mer enn man hadde bruk for, ikke skyte på sovende eller hvilende dyr og liknende?
2. Fantes det fortellinger om straff dersom en skytter handlet mot slike lover?
3. Hva fortelles om søndagsjakt?
4. Hva slags regler hadde man angående skadeskutte dyr?
5. Hva slags forsiktighetsregler måtte skytteren iaktta hjemme og på veien til jaktmarken?
6. Hva slags varsler kunne han merke seg?
7. Hadde skytteren rett til bestemte deler av dyret for eksempel tungen eller hvilke andre?
8. Fantes det forbud mot å spise kjøtt eller visse deler av bestemte jakt dyr, og kan De fortelle hvilke dyr og hvilke deler av dyrene det dreier seg om?
9. Er det kjent at jegeren skar av den hårløse nesedelen på bjørnen og hva gjorde han med den?
10. Har man hørt at folk nyttet etterbyrden av binna til trolldom, og hva slags trolldom?
11. Vet De noe om hva folk brukte avskårne bjørnelabber til?
12. Husker man hva folk nyttet ulvetenner til?
13. Kjenner De fortellinger som viser at bjørnen kunne være et godslig og hjelpsomt dyr?
14. Kan De fortelle om hvordan man vernet seg mot rovdyr (ild, larm, ved hujing eller skramler osv.)?
15. Kunne man også beskytte seg mot rovdyr ved å ta noe inn for eksempel enebær, andre vernede planter, smøre seg med brystmelk osv.?
16. Er den trua kjent at den som fikk øye på et rovdyr, før dyret fikk se vedkommende, skulle ha overtak over det?

17. Kunne man verne krøtter mot rovdyr ved å gi dem noe av rovdyret å ete, i tilfelle hvilke deler av rovdyret, og hvordan ble en slik ”medisin” tillaget?
18. Kunne man bruke en medisin laget av orm for å beskytte buskapen og hvordan måtte man lage den og hvordan ble den gitt dyrene?
19. Blir det fortalt om stengsler av tau som bruktes for å holde ulven borte, og hvordan måtte tauet bli laget?
20. Kunne folk foreta noe i juletiden, for å verne husdyrene mot rovdyr i det kommende år, og hva gjorde de?
21. Husker man såkalte febønner som skulle beskytte husdyrene?
22. Er det kjent andre råd mot rovdyr, for eksempel fra såkalte svartebøker?
23. Fantes det folk som kunne stemme bjørn eller varg på buskap og hester?
24. Fantes det folk som kunne stemne (klumsing, fjetring) bjørnen?
25. Fantes det folk som kunne skjemme børsen til skytteren og hvordan gjorde de det?
26. Kunne en selv skjemme børsen sin?
27. Var det råd hvordan man kunne få børsen god igjen?
28. Kunne man lage sikre kuler av sølvknapper, eller andre slags metaller og hvordan måtte man gå fram når man laget dem?
29. Hva forteller man om den siste bjørn, ulv og andre store rovdyr i bygda?
30. Kan De fortelle om rovdyrplagen under den andre verdenskrigen og det nye innsig av rovdyr i dag?